

U kojim slučajevima osnivač privrednog društva nije obveznik doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje

„Prema odredbi člana 6. stav 1. tačka 15) Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. glasnik RS“, br. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 – usklađeni din. izn., 8/2013 – usklađeni din. izn., 47/2013, 108/2013, 6/2014 – usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 – dr. zakon i 5/2015 – usklađeni din. izn. – dalje: Zakon), kao sistemskog zakona koji uređuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje, osnivač, odnosno član privrednog društva je osiguranik – fizičko lice koje radi u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, bez obzira da li je sa privrednim društvom zasnovalo radni odnos. Pod radom se, pored radnog odnosa, podrazumeva i predstavljanje i zastupanje privrednog društva na osnovu upisa u registar nadležnog suda, kao i obavljanje poslovođenstvenih ovlašćenja i poslova upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava.

Prema odredbi člana 12. stav 1. tačka 2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. glasnik RS“, br. 34/2003, 64/2004 – odluka USRS, 84/2004 – dr. zakon, 85/2005, 101/2005 – dr. zakon, 63/2006 – odluka USRS, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014 i 142/2014), osiguranici samostalnih delatnosti su lica koja su osnivači, odnosno članovi privrednih društava u skladu sa zakonom koji u njima rade, bez obzira da li su u radnom odnosu u privrednom društvu čiji su osnivač, odnosno član. Pored toga, saglasno tački 3) stav 1. član 12. tog zakona, osiguranici samostalnih delatnosti jesu i lica koja obavljaju poslove po osnovu ugovora o delu odnosno poslove po osnovu autorskog ugovora, kao i poslove po osnovu drugih ugovora, kod kojih za izvršen posao ostvaruju naknadu, a nisu osigurani po drugom osnovu. Radom u smislu stava 1. tačka 2) tog člana zakona se smatra i predstavljanje i zastupanje privrednih društava od strane njihovih osnivača, odnosno članova na osnovu upisa u registar nadležne organizacije, kao i obavljanje poslovođenstvenih ovlašćenja i poslova upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava (stav 2. član 12. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju).

S tim u vezi, ukazujemo da premamišljenju Ministarstva rada i socijalne politike, broj 414-00-00006/2008-04 od 15. maja 2008. godine, „osnivač privrednog društva koji u njemu ne radi u smislu odredaba člana 12. stav 1. tač. 2) i 3) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, nema svojstvo osiguranika samostalnih delatnosti u smislu navedene odredbe Zakona, pri čemu se podrazumeva da u privrednom društvu postoji lice koje je u radnom odnosu ili se bavi poslovima zastupanja tog privrednog društva, odnosno ovlašćeno je za poslovođenje.“

Dakle, imajući u vidu navedene odredbe zakona i mišljenje Ministarstva rada i socijalne politike, osnivač privrednog društva koji u njemu ne radi (pod radom se smatra predstavljanje i zastupanje privrednog društva od strane njegovih osnivača, odnosno članova na osnovu upisa u registar nadležne organizacije, kao i obavljanje poslovođenstvenih ovlašćenja i poslova upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava) u smislu odredbe člana 12. stav 1. tačka 2) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i ne ostvaruje naknadu (ugovorenu naknadu) u smislu tačke 3) tog člana zakona, i nema svojstvo osiguranika samostalnih delatnosti u smislu navedenih odredaba tog zakona (pri čemu se podrazumeva da u privrednom društvu postoji lice koje je u radnom odnosu ili se bavi poslovima zastupanja tog privrednog društva, odnosno ovlašćeno je za poslovođenje), nije obveznik doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje.

U suprotnom, ukoliko fizičko lice obavlja rad u smislu člana 12. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno ostvaruje naknadu, obračunavaju se i plaćaju pripadajući doprinosi za obavezno socijalno osiguranje najmanje na najnižu mesečnu osnovicu iz člana 37. Zakona, a doprinose za osnivača privrednog društva obračunava i plaća privredno društvo čiji je član (čl. 23. i 53. Zakona). Za osnivača kao obveznika doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje obračunava se i plaća doprinos za PIO po stopi od 26%, saglasno članu 7. stav 1. tačka 7) i članu 44. stav 1. tačka 1) Zakona, a ukoliko lice nije osigurano po drugom osnovu plaća se i doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje po stopi od 10,3%, saglasno članu 8. stav 1. tačka 7) i članu 44. stav 1. tačka 2) tog zakona.“

Mišljenje Ministarstva finansija br. 430-00-321/2015-04 od 21.08.2015. godine